

Dosarul nr. 2r-276/23
2-19170836-01-2r-27062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: D. Crigan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, A. Bostan, G. Dașchevici)

DECIZIE

04 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Viorica Puica
Aliona Donos
Oxana Parfeni

examinând recursul declarat de Ivan Popa,
în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni
împotriva lui Ivan Popa cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
a fost respinsă cererea depusă de Ivan Popa cu privire la repunerea în termen a
apelului și restituit apelul declarat de Ivan Popa împotriva hotărârii din 11
februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara
termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 24 octombrie 2019, CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA,
reprezentată de avocatul Mihail Eșanu, a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ivan Popa, prin care a solicitat încasarea sumei de 4 876 de lei, cu
titlu de despăgubire de asigurare, a sumei de 2 500 de lei, cu titlu de cheltuieli
pentru asistență juridică și a sumei de 270 de lei, cu titlu de taxă de stat (f. d. 3-
5).

Prin hotărârea din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,
a fost admisă parțial acțiunea.

S-a încasat de la Ivan Popa în beneficiul CA „Donaris Vienna Insurance
Group” SA suma de 4 876 de lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de
2 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 270 de lei, cu
titlu de taxă de stat.

În rest, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea (f. d. 45, 51-60).

La 14 martie 2023, Ivan Popa a declarat apel împotriva hotărârii din 11
februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat
repunerea în termen, admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei

instanțe, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în temeiul art. 388 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă (f. d. 50).

Prin încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Ivan Popa cu privire la repunerea în termenul legal de declarare a apelului și restituit apelul declarat de Ivan Popa împotriva hotărârii din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal (f. d. 65-68).

La 06 iunie 2023, Ivan Popa a declarat recurs împotriva încheierii din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea încheierii (f. d. 77).

În motivarea recursului, a invocat că toată corespondența a fost expediată eronat de către prima instanță în adresa mun. XXXXX, str. XXXXX, apartamentul nr. XX, în timp ce a locuit toată viața în comuna XXXXX.

A obiectat că cauza a fost judecată în absența sa, nefiindu-i comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, fapt care i-a lezat dreptul la apărare.

A menționat că a aflat despre existența procesului civil post factum, în luna noiembrie 2020, făcând cunoștință cu materialele cauzei la executorul judecătoresc.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit scrisorii de însoțire anexate la materialele dosarului, rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa lui Ivan Popa la 05 mai 2023 (f. d. 69), însă lipsesc date care ar confirma recepționarea acestuia de către recurent.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 06 iunie 2023, în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată subliniază că art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Completul de judecată stabilește că instanța de fond a examinat cauza civilă după procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată potrivit capitolului XXI¹ din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 276³ din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără citarea participanților la proces. Judecătorul decide dacă este necesară citarea participanților la proces sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

În această cauză civilă, judecătorul nu a considerat necesară citarea participanților.

Respectiv, normele citate supra resping alegațiile invocate în recurs, precum că cauza a fost judecată în absența pârâtului Ivan Popa și că nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Materialele cauzei civile atestă că instanța de fond a expediat actele procedurale la adresa pârâtului Ivan Popa în mun. XXXXX, str. XXXXX nr. XX, ap. XX, corespondență care a fost restituită în adresa instanței cu mențiunea „necunoscut” (f. d. 38).

Ulterior, în temeiul avizului publicitar emis de către instanța de judecată la 08 noiembrie 2019, a fost dispusă citarea publică a pârâtului în vederea prezentării acestuia la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pentru a-i fi înmânate

cererea de chemare în judecată și actele anexate, citația respectivă fiind publicată în ziarul „Dreptul”, ediția din 29 noiembrie 2019 (f. d. 39, 42 verso).

Dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 februarie 2020, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești la 06 mai 2020.

După examinarea fondului cauzei, instanța de judecată a expediat, la 12 februarie 2020, copia dispozitivului hotărârii din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la aceeași adresă de domiciliu a pârâtului (f. d. 46), însă la materialele cauzei lipsesc date care ar confirma recepționarea acestuia de către pârât.

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 februarie 2020, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 12 februarie 2020, ultima zi a termenului fiind data de 12 martie 2020 (zi de joi).

La 11 decembrie 2020, Ivan Popa a depus cerere prin care a solicitat eliberarea dosarului civil pentru a face cunoștință cu materialele acestuia, iar potrivit mențiunii din cererea respectivă, Ivan Popa a luat cunoștință de materialele cauzei la 17 decembrie 2020 (f. d. 49).

Cererea de apel împotriva hotărârii din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de către Ivan Popa la 14 martie 2023, concomitent solicitând și repunerea în termenul de declarare a apelului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind juste reținerile instanței de apel, precum că argumentele de repunere în termen sunt neîntemeiate și nu constituie temei de repunere în termen, or, prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu condiționează începerea curgerii termenului de declarare a apelului din momentul recepționării dispozitivului hotărârii, ci din momentul pronunțării acestuia.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că Ivan Popa nu era lipsit de posibilitatea să-și valorifice cu bună-credință și diligență dreptul său procedural la o cale de atac prin depunerea apelului imediat după ce a luat cunoștință de materialele dosarului la 17 decembrie 2020 (f. d. 49), or, la acea etapă, pârâtul Ivan Popa deja cunoștea despre emiterea hotărârii instanței de fond.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 27 aprilie 2023, corect a respins cererea de repunere în termen și a restituit cererea de apel depusă de Ivan Popa împotriva hotărârii din 11 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Instanța de recurs notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 din Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții au neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ivan Popa.

Se menține încheierea din 27 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ivan Popa cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Aliona Donos

Oxana Parfeni